

В. Ф. ПЕШАНОВ

АМФОРА З НАПИСОМ З о. ХОРТИЦЯ

У фондах Запорізького краєзнавчого музею зберігається давньоруська амфора, виготовлена з добре відмуденої глини цеглясто-червоного випалу. Вона круглодонна, з рифленими стінками. Найбільший

Рис. 1. Амфора з написом з о. Хортиця.

діаметр тулуба 30 см, висота 35 см, з яких всього 4 см припадає на долю шийки, діаметр її близько 7 см. Місткість амфори — 10,5 л. З двох ручок збереглася одна, яка в перетині має овальну форму розміром 4×2,5 см.

Верхня частина плічок амфори орнаментована рядом дрібних вдавлень (рис. 1). На амфорі з одного боку прокреслений невідомий знак, який трохи нагадує сучасну літеру «ф». Майже навпроти є зображення у вигляді чотирьох окремих літер і кілька рисочок (рис. 2). Цілком можливо, що вони передають назву продукта, який зберігався в амфорі, чи показують місткість її, а може — прізвище гончара або власника. Виходячи з того, що знаки прокреслені тонкими й досить глибокими

лініями, можна вважати, очевидно, що вони зроблені до випалу посудини.

Амфора знайдена у 1948 р. на східному краю с. Хортиця, приблизно за 2 км нижче мосту через Дніпро. Вона лежала між корінням тепер не існуючого дерева, під шаром дерна товщиною 25—30 см і була порож-

Рис. 2. Розворот напису на амфорі.

ньою¹. При огляді цього місця та його околиць нічого виявлено не було. Фрагменти подібних амфор з боріздатими стінками зустрічаються у великій кількості південніше.

У Костянтина Багрянородного о. Хортиця названий островом св. Григорія і згаданий в зв'язку з тим, що до нього в ті часи причалювали свої кораблі² люди з Київської Русі.

Можливо, що з цими відомостями про перебування східних слов'ян на о. Хортиці слід пов'язувати й знайдену амфору.

В. Ф. ПЕШАНОВ

АМФОРА С НАДПИСЬЮ С о. ХОРТИЦА

Резюме

В 1948 г. на восточном краю о. Хортицы найдена древнерусская амфора с надписью. С одной стороны амфоры прочерчен неизвестный знак, напоминающий современную букву «Ф», а с другой — изображение в виде четырех отдельных букв и нескольких черточек.

¹ До музею амфору передали члени краєзнавчого гуртка СШ № 43 м. Запоріжжя, керованого вчителем історії В. Сосновським.

² Константин Багрянородный. Об управлении государством. — ИГАИМК, вып. 91. М., 1934.